

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

Sveikatos apsaugos ministerijoje
20... m. 2019-07-30
Nr. 9-12739

DĖL TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ
KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 8², 9, 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18 IR 26 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

(TAP-19-1203, TAIS NR. 19-8715)

2019-07-30 Nr. NV-2217
Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: praplėsti su tabako gaminiais, tabako gaminiais susijusiais gaminiais, įrenginiais, skirtais šiems gaminiams, susijusius draudimus (dėl jų įsigijimo, vartojimo skatinimo), taip pat užtikrinti tinkamą ir tvarų tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių tyrimų finansavimą, numatant, kad tokie tyrimai apmokami iš akcizų įplaukų už tabako gaminius ir elektroninių cigarečių skysčius.

Dabartinė situacija: su tabako gaminių įsigijimu ir (ar) vartojimo skatinimu susiję draudimai šiuo metu nėra taikomi su tabako gaminiais susijusiems gaminiams (elektroninėms cigaretėms) ir jiems vartoti skirtiems įrenginiams. Asmenims iki 18 metų draudžiama parduoti prekes, skirtas tabako gaminiams rūkyti (pypkes, kandiklius, jų valiklius, buitines cigarečių sukimo mašinas, rūkomąjį popierių).

2015 m. Alkoholio ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų tyrimo Europos mokyklose (ESPAD tyrimas) duomenimis Lietuva pirmauja pagal mokinių, kurie 13 m. ir jaunesni surūkė pirmąją cigaretę, skaičių. Europos Komisijos ir EBPO parengtoje ataskaitoje „Lietuva. Šalies sveikatos profilis 2017“, nurodoma, kad nors rūkančiųjų skaičius sumažėjo, tačiau rūkančių vyrų (34 proc.) ir 15 metų berniukų (20 proc.) skaičius daug didesnis už ES vidurkį (atitinkamai, 26 ir 14 proc.).

Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato misijos, vykusios Lietuvoje 2018 m. birželio 6-7 d., ataskaitoje pažymėta apie nepakankamą tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių tyrimų atlikimą. Tyrimų apmokėjimas iš asignavimų valdytojui patvirtintu asignavimų (2019 m. – 6000 eurų) neužtikrina tinkamo šių gaminių kokybės ir sudėties tyrimų atlikimo. Patikrinama tik 8 proc. tabako gaminių rinkos, o 2019 m. – tik 0,54 proc. proc. el. cigarečių skysčių rinkos (tik pagal du parametrus – nikotino ir propilenglikolio). Įstatymas numato kokybės priežiūros nuostatas ne tik tabako gaminių, tačiau ir elektroninių cigarečių, elektroninių cigarečių pildyklių, rūkomųjų žolinių gaminių, todėl būtina užtikrinti kompleksinę visų minėtų gaminių kokybės priežiūrą.

2019 m. gegužės 21 d. duomenimis, pateiktais tabako gaminių ir el. cigarečių gamintojų ir importuotojų į EK bendrąjį registravimo portalą EUCEG, Lietuvos rinkai ketinama tiekti 198 pavadinimų naujų tabako gaminių (2019 m. užregistruoti 66 nauji pavadinimai), iš jų 151 pavadinimo cigarečių (19 naujų pavadinimų), 5 566 pavadinimų elektroninių cigarečių skysčių ar el. cigarečių pildyklių su skysčiu (2020 naujų registruotų pavadinimų).

Projekto esmė: siūloma:

- praplėsti su tabako gaminiais susijusiais gaminiais ir įrenginiais, skirtais šiems gaminiams, susijusius draudimus, numatytus Įstatymo 18 straipsnyje (pvz. nemokamai teikti (platinti) tabako gaminius ir (ar) jų naujus pavyzdžius, suteikti teisę pirkėjui gauti dovanų ar priedą prie tabako gaminių, teikti tabako gaminius kaip prizus ir pan.);
- numatyti draudimą skelbti apie tabako gaminių, su tabako gaminiais susijusių gaminių, įrenginių, skirtų šiems gaminiams vartoti, kainų sumažinimą;

- numatyti draudimą parduoti asmenims iki 18 metų įrenginius, skirtus vartoti tabako gaminius ir su tabako gaminiais susijusius gaminius;
- nustatyti, kad priežiūros tikslais atliekami tabako gaminių, su tabako gaminiais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimai apmokami iš akcizų įplaukų už tabako gaminius ir elektroninių cigarečių skysčius;
- patikslinti Įstatymo nuostatas pagal atitinkamas Tabako direktyvos (2014/40/ES) nuostatas (pridedama atitikties lentelė);
- papildyti „tabako gaminių ir (ar) susijusių gaminių importuotojo“ sąvoką juridinio asmens padaliniu, suteikiant tokią teisinę formą turinčiam užsienio subjektui teisę užsiimti ūkine veikla;
- nustatyti išimti labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms, teikti tyrimų ataskaitas (dėl į prioritetinį sąrašą įtrauktų priedų), jei kitas gamintojas ar importuotojas parengia ataskaitą dėl to priedo;
- numatyti, kad informaciją apie tabako gaminių sudedamąsias dalis ir išsiskiriančias medžiagas teikia arba gamintojas, arba importuotojas (panaikinti prievolę teikti abiems);
- nustatyti reikalavimą dėl cigarečių vienetinių pakelių ir suktinių tabako stačiakampio gretasienio formos vienetiniuose pakeliuose bendrojo įspėjimo ir informacinio pranešimo pločio (turi būti ne mažesnis kaip 20 milimetrų). Siūloma taikyti pereinamąjį laikotarpį (straipsnio nuostatos įsigaliojimą 2020 m. gegužės 1 d. Iki 2020 m. gegužės 1 d. Lietuvos rinkai patiekti tabako gaminiai, kurių vienetiniuose pakeliuose pateikiamas bendrojo įspėjimo dydis atitinka iki šio įstatymo 3 straipsnio įsigaliojimo nustatytus reikalavimus dėl bendrojo įspėjimo dydžio, rinkoje galės būti tol, kol bus išparduoti, tačiau ne ilgiau kaip iki 2021 m. gegužės 1 d.).

Numatoma nauda: draudimų dėl su tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių įsigijimo ir (ar) vartojimo skatinimo praplėtimas įrenginiais, skirtais šiems gaminiams vartoti, tvaraus finansavimo užtikrinimas gaminių kokybės ir sudėties tyrimams sudarytų sąlygas užtikrinti efektyvesnę tabako kontrolę, rinkoje esančių tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kokybę ir saugumą, turėtų teigiamos įtakos asmens ir visuomenės sveikatos apsaugai. Nustačius galimybę informaciją apie tabako gaminių sudedamąsias dalis ir išsiskiriančias medžiagas teikti arba gamintojui, arba importuotojui mažėtų administracinė našta.

Atitiktis Vyriausybės programai: susiję su Vyriausybės programos ir jos įgyvendinimo veiksmų plano siekiu riboti sritis bloginančias gyventojų sveikatą (tabako ir alkoholio gamybą ir prekybą) bei mažinti psichoaktyviųjų medžiagų pasiūlą ir paklausą.

Derinimas: Įstatymo projekto nuostatos buvo derintos didesnės apimties Įstatymo projekto (TAP-18-9829) derinimo metu su Finansų, Teisingumo, Ekonomikos ir inovacijų ministerijomis, Valstybine vartotojų teisių apsaugos taryba (be pastabų), Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Europos teisės departamentu. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikta derinimo pažyma (FM nepritaria tyrimų apmokėjimui iš akcizų įplaukų, Europos teisės departamentas siūlė draudimą gaminti ir(ar) parduoti žaislus, maisto produktus ir kitas prekes, kurių dizainas imituoja tabako gaminius ar jų pakelius, papildyti ir įrenginiais, skirtais šiems gaminiams vartoti; Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone reikėtų apibrėžti sąvoką „įrenginiai, skirti tabako gaminiams ir su tabako gaminiais susijusiems gaminiams vartoti“, taip pat, kad Įstatymo projektas laikytinas techniniu reglamentu ir turėtų būti pateiktas notifikuoti Europos Komisijai; Teisingumo ministerija abejoja „elektroninės cigaretės“ apibrėžties tikslinimo tikslingumu).

Dalykinio vertinimo išvada. Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

- vienas iš Įstatymo projekto siekių yra užtikrinti tvarų tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimų finansavimą, nurodant, kad šiuo metu tyrimų atlikimas yra nepakankamas, tačiau projekto lydimajame medžiagoje nėra nurodyta, kokių tyrimų apimčių būtų

siekiama ir kiek tam reikėtų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, todėl siūlytina tai įvertinti ir papildyti aiškinamąjį raštą.

- Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pasigendama informacijos dėl 11 straipsnio siūlymo papildyti 26 straipsnį 1² dalimi (dėl ekonominių sankcijų taikymo).
- Įstatymo projekto 3 straipsnyje numatytas pakeitimas dėl įspėjimų ant pakelio pateikimo (vietoje reikalavimo vienai kraštinei būti ne mažesnei nei 20 milimetrų, įvedant reikalavimą pločiui ne mažesniame nei 20 milimetrų), taip pat siūlymas Įstatymo 18 straipsnį papildyti draudimu skelbti apie tabako gaminių, su tabako gaminiais susijusių gaminių, įrenginių, skirtų šiems gaminiams vartoti, kainų sumažinimą turės įtakos verslo sąlygoms, todėl tai turėtų būti nurodyta aiškinamajame rašte.

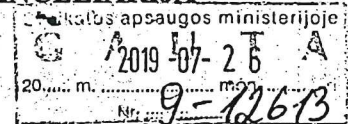
Siūlome grąžinti rengėjams tobulinti, įvertinant Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės, Teisės grupės išvadoje NV-2179 pateiktas pastabas, taip pat 2019 m. liepos 26 d. Lietuvos verslo konfederacijos (raštas Nr. 19-183IR), 2019 m. liepos 29 d. Lietuvos pramonininkų konfederacijos (raštas Nr. S.141) ir Nacionalinės tabako gamintojų asociacijos pateiktas pastabas.

Socialinės politikos grupės vadovė

Eglė Neciunskienė

tel. 8 706 63790, el. p. egle.neciunskiene@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ
GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 8-2, 9, 9-3, 9-10, 9-11, 14-1, 16, 18 IR 26
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

(toliau – Įstatymo projektas)

(TAP-19-1203; TAIS Nr. 19-8715)

2019-07-26 Nr. NV-2179

Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 6 str. 6 dalyje įtvirtinama, kad Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnybos, savivaldybių vykdomosios institucijų, Valstybinės mokesčių inspekcijos, muitinės, policijos, kitų valstybinės priežiūros ir teisėsaugos institucijų vykdomos priežiūros tikslais atliekami kokybės ir sudėties tyrimai apmokami iš akcizų įplaukų už tabako gaminius ir elektroninių cigarečių skysčius Vyriausybės nustatyta tvarka. Minėta nuostata stokoja teisinio aiškumo, todėl reikėtų ją tikslinti aiškiai nurodant objektą, kurio tyrimai bus atliekami, taip pat subjektą atliksiantį nurodomus tyrimus, tai yra, ar visos aukščiau nurodytos institucijos galės tokius tyrimus atlikti. Jei taip, taip tuomet siūlytume pakartotinai įvertinti Finansų ministerijos 2018 m. rugsėjo 14 d. rašte teiktą pastabą dėl Įstatymo projektu siūlomo reguliavimo dėl apmokėjimo už tokių tyrimų atlikimą, kartu turėtų būti pateikta informacija, kokia preliminarai atliekamų tyrimų apimtis, t.y. kiek tokių tyrimų per metus būtų atliekama, koks lėšų poreikis. Įvertinus ir patikslinus pagal pateiktus pastebėjimus, turėtų būti „išgryninta“, ar bus pagrįstas poreikis Vyriausybei nustatyti atitinkamą tvarką, ar tai būtų valstybės ar savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo dalykas.

Kartu turėtų būti įvertintas minėtos Įstatymo projekto nuostatos santykis su Įstatymo 4 str. 3 dalimi, jei turimi omenyje tie patys tyrimai, turėtų būti duodama nuoroda į atitinkamą Įstatymo nuostatą arba suderintos Įstatymo 4 str. 3 dalies ir Įstatymo projekto 2 straipsniu siūlomo keisti Įstatymo 6 str. 6 dalies formuluotės.

2. Atsižvelgiant į tai, kad ne tik Įstatymo projekto 3 straipsnyje išdėstyta Įstatymo 8² str. 3 dalis neįsigalioja 2020 m. sausio 1 d., bet ir kitoks įsigaliojimas numatytas Įstatymo projekto 12 str. 3 dalies, atitinkamai turėtų būti tikslinama Įstatymo projekto 12 str. 1 dalis. Be kita ko, Įstatymo projekto 12 str. 1 dalyje turėtų būti konkretinama, prieš nuorodą į 3 straipsnį turėtų būti įrašyta formuluotė „šio įstatymo“.

Vertinant sistemiškai Įstatymo projekto nuostatas akivaizdu, kad Įstatymo projekte nurodomos konkrečios institucijos, kurios turėtų priimti (ar pakeisti) įgyvendinamuosius teisės aktus (Vyriausybė, Narkotikų tabako ir alkoholio kontrolės departamentas), todėl siūlytume atitinkamai koreguoti Įstatymo projekto 12 str. 3 dalį.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybė 2019 m. liepos 3 d. nutarimu Nr. 686 Seimui yra pateikusi Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9, 9¹, 9³, 9⁶, 9¹⁰, 9¹¹, 11, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymą (Seime reg. Nr. XIIP-3666) (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-3666). Teikiamu Įstatymo projektu keičiamos kai kurios tos pačios nuostatos kaip ir Įstatymo projekte Nr. XIIP-3666 dėstant jas skirtingai, tačiau tiek Įstatymo projekto Nr. XIIP-3666, tiek siūlomo teikti Įstatymo projekto nuostatų įsigaliojimas numatomas tas pats. Vertinant tai, bei siekiant teisėkūros ekonomiškumo ir sistemiškumo principo įgyvendinimo, manytume, kad tokie teisės aktų pakeitimai Seime turėtų būti svarstomi kartu, todėl siūlytume tokia informacija (dėl Įstatymo projekto Nr. XIIP-3666) papildyti aiškinamąjį raštą.

Teisės grupės patarėja
Barsulienė

Gerda Štaraitė-

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraitė@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2019-01- Nr. (28.3-41E)-3-
į 2019-11-22 Nr. (1.1.3-413)10-7096

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktą Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas) teikia šią pastabą:

Atsižvelgiant į tai, kad Projekte siūloma teisinį reguliavimą, kuris taikomas tabako gaminimas taip pat taikyti ir su tabako gaminiais susijusiems gaminiams, siūlome papildomai tikslinti Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – įstatymas) 14 straipsnio 4 dalies antrą sakinį nurodant, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija tvirtinta tvarką, taikomą fiziniams asmenims, ne tik dėl tabako gaminių laikymo ir gabenimo, bet taip pat ir dėl *su tabako giminiais susijusių gaminių* laikymo ir gabenimo.

Įstatyme nustačius teisinį pagrindą dėl su tabako gaminiais susijusių gaminių laikymo ir gabenimo tvarkos, atsirastų galimybė tikslinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2004 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 4-200 patvirtintas Fiziniams asmenims taikomų alkoholio produktų ir tabako gaminių gabenimo ir laikymo Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės nustatant vienodus reikalavimus ne tik tabako gaminių laikymui ir gabenimui, bet ir su tabako gaminiais susijusių gaminių laikymui ir gabenimui

Ekonomikos ir inovacijų viceministras

Marius Skuodis

Ieva Žaunierienė, tel. 8 706 64 607, el. p. ieva.zaunieriene@eimin.lt

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 25, 01402 Vilnius, tel. (8 5) 262 6751, faks. (8 5) 279 1466, el. p. tarnyba@vvtat.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188770044.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai
El. p. ministerija@sam.lt

2019-11- Nr. 4E-
Į 2019-11-25 Nr. 19-14017

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemę 2019 m. lapkričio 25 d. derinimui gavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 4 punktu, pagal kompetenciją informuoja, kad iš esmės siūlomų pakeitimų tikslui pritaria bei Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų neturi, tačiau teikia pastabas dėl Įstatymo projekte pateiktų siūlymų.

Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 4 straipsniu siūloma Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymas) 9² straipsnį praplėsti ir papildyti 5 dalimi, kurioje nustatoma, jog „Sveikatos apsaugos ministerija turi teisę atlikti tyrimus tam, kad būtų nustatytas elektroninėse cigaretėse ir elektroninių cigarečių pildyklėse šiame straipsnyje nurodytų ir kitų medžiagų, nenurodytų šiame straipsnyje, kiekis, įvertintas šių medžiagų poveikis sveikatai, ypač jeigu šios medžiagos pasižymi priklausomybę lemiančiu poveikiu. Šiuos tyrimus atlikti gali Europos ekonominės erdvės susitarimo dalyvių ar Turkijos kompetentingų institucijų patvirtintos (akredituotos) laboratorijos, kurios yra įtrauktos į Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro laboratorijų sąrašą. Lietuvos Respublikoje šioje dalyje nurodytas laboratorijas patvirtina (akredituoja) ir prižiūri Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija. Lietuvos Respublikoje patvirtintos (akredituotos) laboratorijos negali priklausyti tabako pramonei ir (ar) būti jos kontroliuojamos“. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, įvertinusi Įstatymo projektu teikiamą siūlymą, atkreipia dėmesį į tai, kad pagal esamą teisinį reglamentavimą, t. y. vadovaujantis Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 26 straipsnio 13 punkto 2 dalimi, už minimo įstatymo 9² straipsnio vykdymą ir priežiūrą pilna apimtimi yra atsakinga Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Atsižvelgiant į tai, kad už Įstatymo projekto 4 straipsniu siūlomą Tabako, tabako gaminių ir

su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 9² straipsnio 5 dalies nuostatos įgyvendinimą būtų atsakinga Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nuomone, Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 9² straipsnio 5 dalies nuostata turėtų būti perkelta į atitinkamą šio įstatymo straipsnį, kuris numato Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos vykdymo bei priežiūros sritį.

Pagarbiai

Direktorė

Neringa Ulbaitė

Rima Rybakova

413

Nuo: Jelena Talackiene
Išsiųsta: 2019 m. gruodis 20 d. 08:43
Kam: Ministerija
Tema: FW: dėl TKĮ pakeitimo projekto_derinimas darbo tvarka

Užregistruokite prašome

From: ingrida.stulgienne@vvtat.lt <ingrida.stulgienne@vvtat.lt>
Sent: Friday, December 20, 2019 8:36 AM
To: Jelena Talackiene <Jelena.Talackiene@sam.lt>
Subject: RE: dėl TKĮ pakeitimo projekto_derinimas darbo tvarka

J. Rybakova
2019/12/20

Sveiki, Jelena,
Su pakeitimu sutinkame.
Grazių švenčių.

Pagarbiai,

Ingrida Stulgienė
Rinkos priežiūros planavimo ir rizikos vertinimo skyriaus
Vyriausioji specialistė
Valstybinė Vartotojų Teisių Apsaugos Tarnyba
Vilniaus g. 25, 01402 Vilnius
Tel. (8 5) 205 5413; +370 683 317 46
El. p.: Ingrida.stulgienne@vvtat.lt
www.vvtat.lt

From: Jelena Talackiene <Jelena.Talackiene@sam.lt>
Sent: 2019 m. gruodžio 19 d., ketvirtadienis 17:22
To: Ingrida Stulgienė <ingrida.stulgienne@vvtat.lt>
Cc: Ignas Rubikas <ignas.rubikas@sam.lt>
Subject: dėl TKĮ pakeitimo projekto_derinimas darbo tvarka

Sveiki, gerbiama Ingrida,
Pagal VVTAT gautą pastabą patiksliname Tabako kontrolės įstatymo pakeitimo projektą, siunčiu pasiderinimui, ar taip tiktų:
<...>

1. Pakeisti 26 straipsnio 13 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:
„2) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba – už 8⁷, 9² **straipsnio 1, 2, 3, 4 dalių**, 9⁴, 9⁵ ir 9⁷ straipsnių, 9⁹ straipsnio, 10 straipsnio 1 dalies, 13 straipsnio, 14 straipsnio 1 dalies, 3 dalies 1–8 punktų, 5 dalies 1 ir 2 punktų, 14¹ straipsnio 1, 2, 3, 4 dalių, 18 straipsnio 1 dalies 8 ir 9 punktų nuostatų pažeidimus;“.

Pats 9² straipsnis atrodytų taip (**aiškiai įvardinant, kad VTAT būtų atsakinga už baudų skyrimą pažeidžiant 9² straipsnio 1, 2, 3, 4 dalių nuostatas**).

4 straipsnis. 9² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„9² straipsnis. Elektroninių cigarečių ir elektroninių cigarečių pildyklių sudėties ir kokybės bendrieji reikalavimai

1. Lietuvos Respublikoje pateikiamos rinkai elektroninės cigaretės ir elektroninių cigarečių pildyklės turi atitikti šiame Įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, išskyrus elektronines cigaretes ir elektroninių cigarečių pildykles, kurios nustatyta tvarka yra įrašytos į Lietuvos Respublikos vaistinių preparatų registrą.

2. Pateikiamos rinkai elektroninės cigaretės ir elektroninių cigarečių pildyklės turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) skystis, kuriame yra nikotino, pateikiamas rinkai tik tam skirtose elektroninių cigarečių pildyklėse, kurių tūris yra ne didesnis kaip 10 mililitrų, vienkartinėse elektroninėse cigaretėse arba vienkartinėse kapsulėse ar rezervuaruose, o kapsulių ar rezervuarų tūris yra ne didesnis kaip 2 mililitrai;

2) nikotino turinčiame skystyje nikotino yra ne daugiau kaip 20 miligramų viename mililitre skysčio;

3) gaminant ~~nikotino turintį~~ skystį naudotos tik tokios sudedamosios dalys, kurios jas kaitinant arba jų nekaitinant nėra pavojingos žmogaus sveikatai, išskyrus nikotiną **skystyje, turinčiame nikotino**;

4) nikotino kiekis įprastomis vartojimo sąlygomis nuosekliai dozuojamas elektroninėmis cigaretėmis;

5) elektroninės cigaretės ir elektroninių cigarečių pildyklės turi sustiprintą apsaugą nuo vaikų (įskaitant įspėjimus apie elektroninių cigarečių keliamą grėsmę vaikams ar būtinybę jas saugoti nuo vaikų, sudėtingesnę įjungimo mechanizmą ar kitas priemones, ribojančias vaikų galimybes naudoti elektronines cigaretes ir kt.) ir yra apsaugotos nuo sugadinimo, įskilimo bei pralaidumo ir turi mechanizmą, kuris užtikrina, kad jas pildant neištekėtų skystis. Pildymo mechanizmas turi atitikti reikalavimus, nustatytus 2016 m. balandžio 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2016/586 dėl elektroninių cigarečių pildymo mechanizmo techninių standartų (OL 2016 L 101, p. 15).

3. Gaminant ~~nikotino turintį~~ skystį, naudojamos tik labai grynos sudedamosios dalys. Kitų medžiagų negu gaminio (pagal gaminio prekių ženklą ir rūšį) sudedamųjų dalių ir jį vartojant susidarantių išsiskiriančių medžiagų ~~nikotino turinčiame~~ skystyje gali būti tik toks kiekis, kurio technologiškai negalima išvengti gamybos metu.

4. Draudžiama pateikti rinkai elektronines cigaretes ir elektroninių cigarečių pildykles, jeigu ~~nikotino turinčiame~~ skystyje yra šių priedų:

1) vitaminų arba kitų priedų, kurie sudaro įspūdį, kad elektroninės cigaretės ir elektroninių cigarečių pildyklės yra naudingos ar mažiau kenksmingos sveikatai;

2) kofeino arba taurino, arba kitų priedų ir stimuliuojamųjų junginių, kurie siejami su energija ir gyvybingumu;

3) priedų, nudažančių išsiskiriančias medžiagas;

4) priedų, kurie nesudeginto pavidalo turi KMR savybių.“

5. Sveikatos apsaugos ministerija turi teisę atlikti tyrimus tam, kad būtų nustatyta elektroninėse cigaretėse ir elektroninių cigarečių pildyklėse šiame straipsnyje nurodytų ir kitų medžiagų, nenurodytų šiame straipsnyje, kiekis, įvertintas šių medžiagų poveikis sveikatai. Šiuos tyrimus atlikti gali Europos ekonominės erdvės susitarimo dalyvių ar Turkijos kompetentingų institucijų patvirtintos (akredituotos) laboratorijos, kurios yra įtrauktos į Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro laboratorijų sąrašą. Lietuvos Respublikoje šioje dalyje nurodytas laboratorijas patvirtina (akredituoja) ir prižiūri Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija. Lietuvos Respublikoje patvirtintos (akredituotos) laboratorijos negali priklausyti tabako pramonei ir (ar) būti jos kontroliuojamos.

6. Įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų vykdomos priežiūros tikslais atliekami su tabako gaminiais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimai, siekiant užtikrinti su tabako gaminiais susijusių gaminių atitiktį Įstatymo 9² straipsnyje nustatytiems bei kitiems kokybę ir saugumą užtikrinantiems reikalavimams, apmokami iš akcizų įplaukų už elektroninių cigarečių skysčius Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.“

Laukiu Jūsų atsakymo, nes jau noriu teikimą LRV leisti vizavimui.

Ačiū už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Jelena TALAČKIENĖ

Visuomenės sveikatos departamento
Psichikos sveikatos skyriaus patarėja
Tel. (8 5) 219 33 15

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
Vilniaus g. 33, LT-01506
Nemokama linija ir pasitikėjimo telefonas 8 800 66 004
sam.lrv.lt | ministerija@sam.lt
Sekite mūsų naujienas

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai 2019-12- Nr.
Į 2019-11-22 Nr. (1.1.3-413)10-7096

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo išvadai gauti pateiktą Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas). Pagal kompetenciją įvertinę Projektą teikiame pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 4 straipsnyje dėstomo 9² straipsnio 5 dalyje siūlytina atsakyti žodžių „ypač jeigu šios medžiagos pasižymi priklausomybę lemiančiu poveikiu“ kaip perteklinių. Manytina, kad siekiant *suteikti teisę* (nustatyti kompetenciją) atlikti tyrimus nurodomais tikslais nėra poreikio išskirti ypatingus atvejus, nes toks ypatingų atvejų išskyrimas nenulemtų kompetencijos atsiradimo.

2. Siūlytina įvertinti, ar atsižvelgiant į Projekto 4 straipsnyje dėstomo 9² straipsnio 5 dalies paskutinį sakinį, nebūtų tikslinga Projekte įtvirtinti ir nuostatos, jog tabako pramonei priklausančios ir (ar) jos kontroliuojamos laboratorijos *negali būti patvirtintos (akredituotos)*. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad laboratorijų „priklausymas tabako pramonei“ nėra įmanomas, siūlytina tikslinti formuluotę, nurodant, kokie atvejai laikomi priklausymu tabako pramonei (kas būtų laikomi tabako pramonės subjektais, kokia veikla būtų laikoma tabako pramonės dalimi, kaip būtų patikrinamas toks priklausymo faktas ir kt.).

3. Pastebėtina, kad Projekte nėra nustatomos *pereinamosios nuostatos* dėl naujų reikalavimų, apribojimų taikymo tvarkos. Siūlytina įvertinti galimybes ir poreikį nustatyti pereinamojo laikotarpio reguliavimą, pavyzdžiui, leidžiantį prekybininkams parduoti anksčiau įsigytus naujų reikalavimų neatitinkančius gaminius ar pan.

4. Pažymėtina, kad Projektu sukuriama nauji ūkinės veiklos reikalavimai dėl skysčių, kurie gali neturėti nikotino, sukuria naują laisvo prekių judėjimo ribojimą ir gali sukelti papildomą administracinę naštą ūkio subjektams, nenumatytą Europos Sąjungos teisės aktu¹. Tokie ribojimai turėtų atitikti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas (t. y. pasirinktos priemonės turi būti pagrįstos ir proporcingos siekiamam tikslui). Atsižvelgiant į tai, Projektas turėtų būti

¹ Daugiau šiuo klausimu galima susipažinti Europos Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo nacionalinėje teisėje ir administracinės naštos pagrįstumo įvertinimo rekomendacijų¹ (parengtos Europos teisės departamento, skelbiamos viešai interneto adresu: <http://gold-plating.etd.lt/>) 4 ir 8 skyriuose. Pažymėtina, kad bet kokie reikalavimai, įskaitant ir administracinio pobūdžio reikalavimus, kuriuos siūloma įtvirtinti ar kurie yra įtvirtinti nacionaliniame teisės akte, įgyvendinamame ES teisės akte, ir kurie viršija ES teisės akte nustatytus reikalavimus ir (arba) yra nebūtinai ES teisės akte nustatytiems tikslams pasiekti yra laikytini pertekliniu reguliavimu (*gold-plating*).

notifikuotas pagal 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka, nustatytas taisyklės. Šio Projekto priėmimas turėtų būti atidėtas trimis mėnesiams, kad Europos Komisija ir kitos valstybės narės galėtų tinkamai susipažinti su siūlomu reglamentavimu bei, esant poreikiui, pateikti nuomonę.

5. Techninės pastabos 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (toliau – Direktyva 2014/40/ES), ir Projekto atitikties lentelei bus pateiktos Direktyvos 2014/40/ES perkėlimo ir įgyvendinimo plane Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS).

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Sveikatos apsaugos ministerijai

I 2019-11-22 Nr. (1.1.3-413)10-7096

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Finansų ministerija išnagrinėjo kartu su Jūsų 2019-11-22 raštu Nr. (1.1.3-413)10-7096 pateiktą Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Teikiame dėl Įstatymo projekto pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymo projekte siūloma numatyti, kad Įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų vykdomos priežiūros tikslais atliekami tabako gaminių, su tabako gaminiais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimai, siekiant užtikrinti minėtų gaminių atitiktį įstatymo atitinkamuose straipsniuose nustatytiems bei kokybę ir saugumą užtikrinantiems reikalavimams, apmokami iš akcizų įplaukų už tabako gaminius ir elektroninių cigarečių skysčius Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Šiuo metu tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimų atlikimas apmokamas iš atitinkamais metais atsakingiems asignavimų valdytojams patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų.

Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą Nr. I-430 Lietuvos Respublikoje surenkami mokesčiai, privalomos įmokos ir rinkliavos gali būti perskirstomi tik per valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus, Valstybinio socialinio draudimo fondą, Privalomojo sveikatos draudimo fondą, Rezervinį (stabilizavimo) fondą, Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondą, Garantinį fondą, Ilgalaikio darbo išmokų fondą. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai naudojami valstybės ir savivaldybių funkcijoms atlikti. Atsižvelgiant į tai, manome, kad tabako ir su tabako gaminiais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimų atlikimas turėtų būti apmokamas iš atitinkamais metais atsakingam asignavimų valdytojui patvirtintų asignavimų.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Valstybės kontrolė 2019 m. spalio 1 d. valstybinio audito ataskaitos „Dėl 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimo“ 3.1 dalyje, konstatavo kad fiksuoto finansavimo (programos, fondai ar įstaigos

SAM%20d%20c%204%2097%209%20c%204%20afstatymo%20projekto%20(tabako%20kontrol%20c%204%2097%20elektronin%20c%204%2097%20atsckamumas)

finansuojamos iš anksto nustatyta teisės aktuose patvirtinta mokesčių ir kitų pajamų dalimi) dydžio nustatymas nepagrįstas įrodymais, tvirtinant ar keičiant tokių programų finansavimo dydį ar lėšų šaltinį nesiremiant sąnaudų ir naudos analize, modelis neskatina į rezultatus orientuoto biudžeto sudarymo ir vykdymo. Valstybės kontrolė rekomendavo Vyriausybei iki 2021 m. spalio 1 d. peržiūrėti programas, fondus ir įstaigas, finansuojamas iš anksto teisės aktuose nustatyta mokesčių ir kitų pajamų dalimi, įvertinti jų taikymo tikslingumą bei apimtį ir maksimaliai apriboti tokių programų, fondų ir įstaigų skaičių, užtikrinant, kad fiksuotas finansavimas taikomas tik tada, kai jis yra vienintelis objektyviai pagrįstas finansavimo būdas.

Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio, kuriuo keičiamos Įstatymo 6 straipsnio nuostatos ir Įstatymo projekto 4 straipsnio, kuriuo keičiamos ir pildomos Įstatymo 9² straipsnio nuostatos, formuluotę ir atsisakyti nuostatos, kad tabako ir susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimai apmokami iš akcizų įplaukų už tabako gaminius ir elektroninių cigarečių skysčius.

Finansų viceministrė

Daiva Brasiūnaitė

Jelenai T.
12-04J. Rubickas
Direktorius
2019-12-04**POLICIJOS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2019-12-04 Nr. 5-S- 12070

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ
GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 IR 26
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI**

Policijos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išnagrinėjome Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Šiam projektui pastabų ir pasiūlymų neturime.

Policijos generalinio komisaro pavaduotojas

Edvardas Šileris

Kęstutis Stelmokas, tel. (8 5) 271 9805, el. p. kestutis.stelmokas@policija.lt

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Stepono g. 27, 01312 Vilnius, tel. 8 706 68060,
faks. 8 706 68095, el. p. ntakd@ntakd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302610311

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

I TAIS Nr. 19-14107

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI IŠVADŲ PATEIKIMO

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas) susipažinęs su derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) (TAIS Nr. 19-14017) informuoja, kad Įstatymo projektui pastabų neturi, Įstatymo projektą palaiko ir pritaria visa apimtimi.

Departamento vertinimu, atsižvelgiant į dabartines pasaulines tendencijas ir fiksuojamus mirčių atvejus kitose šalyse, susijusius su elektroninių cigarečių vartojimu, būtina didinti šių produktų kokybės ir sudėties tyrimų finansavimą. Šiuo metu skiriamas finansavimas neužtikrina pakankamo tyrimų, Pasaulio sveikatos organizacijos priimtose ir Lietuvos Respublikos ratifikuotose Tabako kontrolės pagrindų konvencija prisiimtų įsipareigojimų įgyvendinimo, skaičiaus. Narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstituciniame veiklos plane numatyta skirti 6000 Eur el. cigarečių skysčių kokybei ir sudėčiai tirti, ankstesniais metais už analogišką sumą buvo galima atlikti tik 30 vienetų tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimų. Atsižvelgiant į tai, kad vien 2019 m. nuo sausio iki gegužės mėn. į Lietuvos Respublikos rinką, vadovaujantis Europos Komisijos tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių bendrojo registravimo portalo EU-CEG duomenimis, buvo planuojama teikti apie 2020 vnt. naujų el. cigarečių pildyklių pavadinimų, būtina užtikrinti pakankamą šių produktų sudėties ir kokybės tyrimų finansavimą. Nesant pakankamo finansavimo kyla reali grėsmė, kad Lietuvos rinkoje esantys tabako gaminiai ir su jais susiję gaminiai gali neatitikti sudėties ir kokybės reikalavimų ir dėl to kelti grėsmę žmonių sveikatai. Departamentas pritartų, kad siekiant užtikrinti pakankamą atliekamų tyrimų skaičių, finansavimas šiems tyrimams atlikti būtų skiriamas iš akcizo įplaukų, surenkamų už tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių tiekimo į Lietuvos Respublikos rinką, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Direktoriaus pavaduoja,
laikinai atliekanti direktoriaus funkcijas

Gražina Belian

Juozas Abramavičius, tel. 8706 68066, el. p. juozas.abramavicius@ntakd.lt

Jelenai T.
Rub-12-04

J. Rubikui
Laikiniai vykdanti
departamentas
direktorius funkcijas
2019-02-04

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019 m. gruodžio 3 d. Nr. 19-269IR

Kopija:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ
GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 9, 92, 93, 910, 911, 141, 16, 18, 25 IR
26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Lietuvos verslo konfederacija¹ (toliau – LVK) susipažino su Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) Nr. I-1143 2, 6, 9, 92, 93, 910, 911, 141, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) ir žemiau teikia savo pastabas.

Apgailestaujame, jog Įstatymo projektas vėl nebuvo adresuotas ir siunčiamas derinti verslo bendruomenei. Atkreipiame dėmesį, kad 2019-07-30 Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės pažymoje suformuotame siūlyme grąžinti rengėjams tobulinti anksčiau teiktą projektą prašoma įvertinti tame tarpe ir verslo asociacijų pateiktas pastabas.

LVK dar kartą atkreipia Vyriausybės dėmesį ir į tai, kad Įstatymo projektui nebuvo atliktas teisinio reguliavimo poveikio vertinimas argumentuojant, kad jis neatliekamas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu ir kad juo nėra iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas. LVK vertinimu Sveikatos apsaugos ministerija privalo atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą būtent vadovaudamasi minėtos metodikos 4 punktu. Taip pat negalime sutikti, kad Įstatymo projektu nėra iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas. Be to, LVK nuomone, aiškinamojo rašto 7 dalis,

¹ Lietuvos verslo konfederacija (LVK) – didžiausia paslaugų, prekybos ir aukštųjų technologijų įmonės bei asociacijas vienijanti verslo organizacija Lietuvoje. LVK veikla yra pagrįsta asociacijos laisvės principo pagrindu, kuris yra fundamentalus teisės principas, įtvirtintas tarptautiniuose teisės aktuose (Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 11 str., Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 22 str. ir kt.), taip pat nacionaliniuose teisės aktuose (LR Konstitucijos 35 str., LR Asociacijų įstatyme). Pagrindinis asociacijos kaip susivienijimo tikslas yra atstovauti verslo bendruomenės interesams, todėl LVK savo veikla siekia kurti palankią aplinką verslui, skatinti rinkos ekonomikos sistemos plėtrą ir kt., o šie tikslai įgyvendinami per socialinį dialogą su institucijomis. Būtent šis Asociacijos veiklos tikslų įgyvendinimo procesas, viešai išreiškiant savo pozicijas, remiantis LR Konstitucijos 25 straipsniu, kuris numato, kad „Žmogus turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti. Žmogui neturi būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas“, yra Asociacijos kaip demokratinės visuomenės išraiškos ženklas. Dėl šios priežasties Asociacijos teikiama nuomonė laikytina verslo bendruomenės saviraiškos būdu.

Gedimino pr. 2/1-28, LT-01103, Vilnius, Lietuva
Tel. +370 5 212 1111, info@lvk.lt, www.lvk.lt

Tarptautinių prekybos rūmų ICC oficialus atstovas
www.iccwbo.org

kurioje pateikiamas įstatymo įgyvendinimo poveikis verslo sąlygoms ir jo plėtrai, turi būti papildyta informacija apie įstatymo projekto 4 ir 10 straipsniais siūlomų keisti įstatymo nuostatų įgyvendinimo poveikį. Aiškinamojo rašto 7 dalyje pateiktas įgyvendinimo poveikis verslo sąlygoms ir jo plėtrai yra šališkas, bandantis parodyti tik įstatymo projekto teigiamą poveikį ir vengiantis įvertinti ir pateikti pilną ir išsamų poveikio verslo sąlygoms ir jo plėtrai vaizdą.

Dar kartą pažymime, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas balandžio 25 dieną norminėje administracinėje byloje (Nr. eI-4-602/2019) yra pripažinęs Sveikatos apsaugos ministro įsakymą, prieštaraujančiu konstituciniam atsakingo valdymo principui ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymui dėl to, kad Sveikatos apsaugos ministerija, neatlikdama numatomo teisinio reguliavimo poveikio bei poveikio korupcijos mastui vertinimo, nesudarydama galimybės susipažinti su rengiamu teisės akto projektu ir kita su juo susijusia informacija nesilaikė Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje formuojamų įpareigojimų priimant teisės aktus neignoruoti nė vieno įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos etapo ar taisyklės, būtinybės teisės aktus priimti nuosekliai, laikantis įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos.

Įstatymo projektu, kaip kad rašoma teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, yra siekiama įgyvendinti Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato ekspertų misijos Lietuvoje rekomendacijas, praplėsti su tabako gaminiais susijusiais gaminiais ir įrenginiais, skirtais šiems gaminiams vartoti, susijusius draudimus, numatytus Įstatymo 18 straipsnyje.

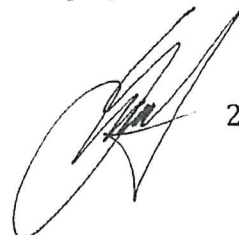
LVK susipažino su PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato ekspertų misijos Lietuvoje rekomendacijomis² ir **nori pabrėžti, kad šiose rekomendacijose niekur nėra kalbama nei apie įrenginius, skirtus tabako gaminiams vartoti, nei apie siūlymus keisti Įstatymo 18 straipsnį.** LVK negali suprasti, kodėl pasitelkiamos PSO ekspertų misijos rekomendacijos siekiant suklaidinti politikus ir visuomenę teikiant niekuo nepagrįstus pasiūlymus.

Pažymėtina, kad tiek galiojantis Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymas, tiek Direktyva aiškiai apibrėžia tiek tabako gaminius, tiek su tabako gaminiais susijusius gaminius ir į šių sąvokų apibrėžimus gaminiai ar įrenginiai skirti tabako gaminiams ar su tabako gaminiais susijusiems gaminiams vartoti nepatenka. Be to, tiek Įstatymas (3 straipsnis), tiek Direktyva (1 straipsnis) yra skirti reglamentuoti tik tabaką, tabako gaminius (apimančius naujoviškus tabako gaminius) ir su jais susijusius gaminius (elektronines cigaretes, sutrumpintai angliškai vadinamas ENDS/ENNDS ir rūkomuosius žolinius gaminius).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, taip pat į tai, jog nėra jokių kitų argumentų, kuriais būtų pagrįsti minėti siūlymai, o Vyriausybės programos nuostatos, aptariančios specifines tabako kontrolės politikos priemones, kurių Vyriausybė planavo imtis kalba išimtinai tik apie tabako gaminius, LVK **prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės atsisakyti ir nepritarti Įstatymo projekte įrenginiams taikyti siūlomiems draudimams** (Įstatymo projekto 10 straipsniui, kuriuo siūloma keisti 18 straipsnį), kaip nepagrįstiems.

LVK ankstesniame savo rašte dėl Įstatymo projekto buvo teikusi pastabą ir dėl Įstatymo projekto 2 straipsnyje esančio siūlymo kokybės ir sudėties tyrimus apmokėti iš akcizų įplaukų. Deja, kaip jau minėta aukščiau nėra aišku ar ir kaip ši pastaba buvo įvertinta, kaip to buvo prašyta Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės pažymoje. Dar kartą pakartojame, kad, jei kitose ES valstybėse tabako gaminių sudėtis yra tikrinama ir atliekama rinkos kontrolė pakankamai dažnai, ES vidaus rinkoje yra parduodami tie patys tabako

² https://www.who.int/fctc/implementation/needs/Lithuania_NA_Report.pdf

gaminiai, o tarp ES valstybių narių rinkos priežiūros institucijų vyksta bendradarbiavimas, koordinavimasis ir keitimasis informacija apie nesaugius ar nekokybiškus gaminius, tai tokiu būdu pasinaudojant tais kitose ES narėse atliktais tyrimais būtų galima efektyviau naudoti ir taip ribotas ir kitiems prioritetiniams valstybės tikslams labiau reikiamas lėšas, tuo pačiu užtikrinant, kad Lietuvos rinkoje nebūtų nekokybiškų ir nesaugių tabako, nikotino ir kitų gaminių ir būtų užtikrinta vartotojų apsauga.

Pagarbiai

Prezidentas

Valdas Sutkus

Originalas siunčiamas nebus

Ineta Rizgelė, e.p.: ineta@lvk.lt 8 5 212 1111

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019 m. liepos 26 d. Nr. 19-183IR

Kopija:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 8², 9, 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 19-8707

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) susipažino su Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 8², 9, 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – įstatymo projektas) ir žemiau teikia savo pastabas.

Įstatymo projektu yra siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – įstatymas) 8² str. 3 d. sekančiai: „*Cigarečių vienetiniuose pakeliuose ir suktinių tabako stačiakampio gretasienio formos vienetiniuose pakeliuose bendrasis įspėjimas turi būti pateikiamas ant vienetinio pakelio šoninio paviršiaus apatinės dalies, o informacinis pranešimas – ant kito šoninio paviršiaus apatinės dalies. Šių įspėjimų viena kraštinė plotis turi būti ne mažesnis kaip 20 milimetrų*“.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte yra teigiama, kad reikalavimo dėl cigarečių vienetinių pakelių ir suktinių tabako stačiakampio gretasienio formos vienetiniuose pakeliuose bendrojo įspėjimo ir informacinio pranešimo pločio, kuris turi būti ne mažesnis kaip 20 milimetrų, pakeitimas yra tiesiogiai perkeltas iš Tabako produktų direktyvos (9 straipsnio 3 dalis) ir jo atžvilgiu nėra jokio papildomo nacionalinio sugriežtinimo.

Manytina, kad įstatymo projekto rengėjai klaidingai interpretuoja tai, kaip yra matuojamas „plotis ne mažesnis kaip 20 mm“ ir taip pat kuri įspėjimo (pranešimo) kraštinė yra „plotis“. Remiantis šiomis formuluotėmis, darytina išvada, jog 20 mm pločio reikalavimas netaikomas cigarečių pakelio matmenims. Kitaip tariant, tuo nėra reikalaujama, jog šoniniai cigarečių pakelių paviršiai būtų ne mažesnio nei 20 mm pločio. Pažymėtina, kad įspėjimo matmenys turi būti matuojami skaitymo kryptimi, atsižvelgiant į įprastinę natūralią įspėjimo skaitymo poziciją.

Pažymėtina, kad priešingai nei minima įstatymo projekto aiškinamajame rašte, Direktyvos 2014/40/ES (toliau – Direktyva) nuostatos į įstatymą buvo perkeltos iš esmės nekeičiant originalaus Direktyvos teksto:

Gedimino pr. 2/1-28, LT-01103, Vilnius, Lietuva
Tel. +370 5 212 1111, info@lvk.lt, www.lvk.lt

Tarptautinių prekybos rūmų ICC oficialus atstovas
www.iccwbo.org

"Cigarečių vienetiniuose pakeliuose ir suktinių tabako stačiakampio gretasienio formos vienetiniuose pakeliuose bendrasis įspėjimas turi būti pateikiamas ant vienetinio pakelio šoninio paviršiaus apatinės dalies, o informacinis pranešimas – ant kito šoninio paviršiaus apatinės dalies. Šių įspėjimų viena kraštinė turi būti ne mažesnė kaip 20 milimetrų." Tai patvirtina ir 2016-06-09 Įstatymo¹ atitikties lentelė, kurioje nurodyta, jog į Įstatymą yra tiksliai perkeliamos Direktyvos nuostatos, įskaitant ir nuostatas dėl bendrųjų įspėjimų dydžio.

Pagal Direktyvos 9 str. 4 d., tekstiniai įspėjimai pateikiami jiems skirtą paviršiaus centre, o stačiakampio gretasienio formos pakeliuose ir bet kokiaje išorinėje pakuotėje jie turi būti išdėstyti lygiagrečiai vienetinio pakelio arba išorinės pakuotės šoniniam kraštui.

Vadinasi, Direktyvos 9 str. reiškia, jog:

- a) įspėjimų apie galimą žalą sveikatai plotis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm; ir
- b) įspėjimai apie galimą žalą pateikiami **lygiagrečiai šoniniam kraštui**, kai pakelis (ir įspėjimo tekstas) yra **horizontalioje**, natūralioje įprastinėje įspėjimo skaitymo padėtyje.

Pločio matavimas įspėjimo tekstui esant horizontalioje padėtyje yra natūralus ir pagrįstas, nes tai leidžia patogiu ir žmonėms įprastu būdu skaityti įspėjimo tekstą, kadangi sutampa plotis ir skaitymo kryptis, tabako gaminių vartotojui skaitant tekstą, tekstas yra lygiagrečiai šoniniam kraštui, kaip numatyta Direktyvoje ir Įstatyme, taip pat tekstui esant platesniame laukelyje yra užtikrinamas geresnis teksto matomumas (įskaitomumas).

Aukščiau pateiktas aiškinimas atitinka kombinuotų įspėjimų apie galimą žalą sveikatai reikalavimus, pateiktus Direktyvos 10 str. 1 d. g punkte, kuriais reikalaujama, jog kombinuoti įspėjimai būtų ne mažesnio nei 44 mm aukščio ir 52 mm pločio, ir ta pačia kryptimi, kaip bet kuri kita ant to pakuotės paviršiaus pateikiama informacija. Vertinant šią nuostatą akivaizdu, jog plotis turėtų būti suprantamas kaip atstumas nuo vienos kraštinės iki kitos kraštinės teksto skaitymo kryptimi. Atitinkamai bendro pobūdžio įspėjimas ir informacinis pranešimas turi atitikti 20 mm pločio reikalavimą, atstumą matuojant nuo vienos kraštinės iki kitos kraštinės teksto skaitymo kryptimi, kaip pavaizduota žemiau:

Tabako dūmuose yra daugiau kaip 70 medžiagų, kurios, kaip žinoma, sukelia vėžį

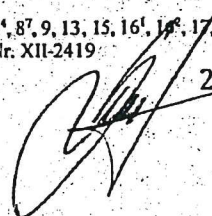
Plotis

Aukštis

Remiantis Direktyvos ir Įstatymo nuostatomis, akivaizdu, jog plotis turėtų būti laikomas atstumas nuo kraštinės iki kraštinės teksto skaitymo kryptimi, kaip pavaizduota aukščiau pateiktoje iliustracijoje.

Atkreiptinas dėmesys, kad Direktyva nenumatė uždrausti plono formato pakuočių, kurių šoninėse pusėse netilptų 20 mm pločio įspėjimai, jeigu pločio reikalavimas būtų taikomas atsižvelgiant į pakelio šoninių dalių aukštį. Tuo tarpu Įstatymo projektu siūlomos nuostatos iš esmės panaikintų galimybę gaminti ir parduoti plonus pakelius, nors Direktyva, kaip ir minėta, tokių draudimų nenumato.

¹ 2016 m. birželio 9 d. Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo NR. I-1143 1, 2, 4; 4¹, 6, 8, 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁷, 9, 13, 15, 16¹, 16², 17, 17¹, 19, 26 straipsnių, II skyriaus pavadinimo ir antrąjo skirsnio, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo Nr. XII-2419

Pažymėtina, kad net jei kiltų abejonių dėl 20 mm pločio reikalavimo aiškinimo ir jo poveikio šiuo metu naudojamiems plono formato pakeliams, bet koks neapibrėžtumas negali kenkti gamintojams, [pareigotiems laikytis Direktyvos reikalavimų. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) yra pasisakęs, jog teisinio saugumo apsaugos principas reikalauja, kad teisės aktai, privatiems asmenims sukeltų nepalankių pasekmių, būtų aiškūs, tikslūs ir teisės subjektai numatytų jų taikymą². Todėl bet kokie neaiškumai susiję su minimalaus pločio reikalavimo aiškinimu turi būti aiškinami tabako gamintojų naudai.

Pabrėžtina, jog Direktyva yra ES teisės aktas, todėl jos įgyvendinimas (aiškinimas) kitose ES valstybėse narėse turi būti vykdomas ir suderinamas vienodai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, visose ES šalyse, kuriose ir buvo / yra parduodami plonųjų cigarečių pakeliai, išskyrus Latviją, jais yra prekiaujama.

Taigi, LVK prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės atsižvelgti į šiame rašte išdėstytus argumentus bei atsisakyti Įstatymo 8² str. 3 d. pakeitimo.

Įstatymo projektu, kaip kad rašoma teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, taip pat yra siekiama įgyvendinti Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato ekspertų misijos Lietuvoje rekomendacijas, praplėsti su tabako gaminiiais susijusiais gaminiiais ir įrenginiais, skirtais šiems gaminiams vartoti, susijusius draudimus, numatytus Įstatymo 18 straipsnyje.

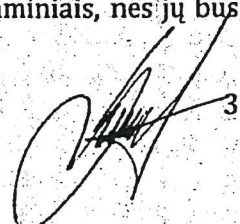
LVK nepavyko rasti viešai prieinamuose šaltiniuose Sveikatos apsaugos ministerijos minimų rekomendacijų. Tačiau Ūkio ministerijos 2018-09-07 rašte Nr.(28.4-83)-3-3623, kuriuo ji teikė pastabas anksčiau teiktam Įstatymo projektui rašoma, kad Pasaulio sveikatos organizacijos ekspertai susitikimo su Ūkio ministerijos atstovais metu pripažino, kad Lietuvoje galiojantis teisinis tabako gaminių reguliavimas yra vienas iš pačių griežčiausių Europos Sąjungoje. Be to, prie Įstatymo projekto pateiktoje derinimo pažymoje, Sveikatos apsaugos ministerija pateikdama argumentus, kodėl neatsižvelgti į Ūkio ministerijos pastabą rašo, kad Konvencijos sekretoriato misijos ataskaitoje pateikta rekomendacija sako, kad turi būti pašalinta neatitiktis Konvencijos nuostatomis dėl pardavimų skatinimo draudimo, apimanti tabako gaminius ir su tabako gaminiiais susijusius gaminius.

Pažymėtina, kad tiek galiojantis Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymas, tiek Direktyva aiškiai apibrėžia tiek tabako gaminius, tiek su tabako gaminiiais susijusius gaminius ir į šių sąvokų apibrėžimus gaminiai ar įrenginiai skirti tabako gaminiams ar su tabako gaminiiais susijusiems gaminiams vartoti nepatenka.

Todėl nesant pakankamam skaidrumui dėl minimų rekomendacijų ir esant galimybei jomis manipuliuoti, taip pat atsižvelgus į tai, jog nėra jokių kitų argumentų, kuriais būtų pagrįsti minėti siūlymai, o Vyriausybės programos nuostatos, aptariančios specifines tabako kontrolės politikos priemonės, kurių Vyriausybė planavo imtis, kalba išimtinai tik apie tabako gaminius, **LVK prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės atsisakyti ir nepritarti Įstatymo projekte įrenginiams taikyti siūlomiems draudimams (Įstatymo projekto 10 straipsniui, kuriuo siūloma keisti 18 straipsnį).**

Be to, LVK pritaria minėtame Ūkio ministerijos rašte pateiktai pastabai, kad Įstatymo projektas turėtų būti notifikuotas Europos Komisijai, kaip techninis reglamentas, nes nustatomos įrenginių pateikimo rinkai sąlygos (ribojimai) darys tiesioginę įtaką prekybai minėtais gaminiiais, nes jų bus

² Žr. C-347/06 ASM Brescia SpA prieš Comune di Rodengo Saiano

būtina laikytis norint šiuos gaminius parduoti mažmeninės prekybos vietose. Atkreiptinas dėmesys, kad, kaip minėta aukščiau, [statymo projekte minimi įrenginiai] Direktyvos taikymo sritį nepatenka ir siūlomi jiems ribojimai nėra suderinti ES teisės aktais.

LVK kritiškai vertina ir [statymo projekto 2 straipsnyje esantį siūlymą kokybės ir sudėties tyrimus apmokėti iš akcizų įplaukų. Vertindami Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktoje [statymo projekto derinimo pažymoje esančią informaciją, kad kitose ES valstybėse tabako gaminių sudėtis yra tikrinama ir pakankamai dažnai atliekama rinkos kontrolė, o ES vidaus rinkoje yra parduodami tie patys tabako gaminiai, manome, kad tarp ES valstybių narių rinkos priežiūros institucijų turėtų vykti bendradarbiavimas, koordinavimasis ir keitimasis informacija apie nesaugius ar nekokybiškus gaminius. Tokiu būdu būtų galima efektyviau naudoti ir taip ribotas ir kitiems prioritetiniams valstybės tikslams labiau reikiamas lėšas, o tuo pačiu užtikrinti, kad Lietuvos rinkoje nebūtų nekokybiškų ir nesaugių tabako, nikotino ir kitų gaminių ir būtų užtikrinta vartotojų apsauga.

LVK atkreipia Vyriausybės dėmesį ir į tai, kad [statymo projektui nebuvo atliktas teisinio reguliavimo poveikio vertinimas argumentuojant, kad jis neatliekamas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu. LVK supratimu ir vertinimu Sveikatos apsaugos ministerija privalėjo atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą būtent vadovaudamasi minėtos metodikos 4 punktu. Be to, patikslintas [statymo projektas pakartotinai teikiamas Vyriausybei be jokio papildomo derinimo, galimybės susipažinti su juo ir konsultacijų su suinteresuotais subjektais.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas balandžio 25 dieną norminėje administracinėje byloje (Nr. eI-4-602/2019) yra pripažinęs Sveikatos apsaugos ministro įsakymą prieštaraujančiu konstituciniam atsakingo valdymo principui ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymui dėl to, kad Sveikatos apsaugos ministerija, neatlikdama numatomo teisinio reguliavimo poveikio bei poveikio korupcijos mastui vertinimo, nesudarydama galimybės susipažinti su rengiamu teisės akto projektu ir kita su juo susijusia informacija nesilaikė Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje formuojamų įpareigojimų priimanč teisės aktus neignoruoti nė vieno įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos etapo ar taisyklės, būtinybės teisės aktus priimti nuosekliai, laikantis įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos.

Nors Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje teigiama, kad „Darnus valstybės valdymas reikalauja išrinktų tautos atstovų – politikų ir valstybės tarnautojų – atskaitomybės už veiklos rezultatus visuomenei, visų valstybės valdymo grandžių priimamų sprendimų skaidrumo ir atvirumo, valstybės subsidiarumo ir piliečių solidarumo“, galima konstatuoti, kad skaidrumo, atvirumo, atsakingumo ir galimybės susipažinti su rengiamu teisės akto projektu ir kita su juo susijusia informacija šio [statymo projekto kelyje iki Vyriausybės ir teisėkūroje pakankamai nebuvo.

Pagarbiai

Prezidentas

 Valdas Sutkus

Originalas nebus siunčiamas

Ineta Rizgelė, el.p.: ineta@lvk.lt, tel. 8 5 212 1111

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija **30** metų

413

Sveikatos apsaugos ministerija	
G. A. U. T. A.	2019-07-29
20... m.	9... mėn.
P. Nr. 12668	
A. Vienuolio g. 8, Vilnius	
Tel.: 8-5 2431067	
sekretoriatas@lpk.lt	
www.lpk.lt	

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2019-07-26 Nr. S. 141

Kopija:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 8², 9, 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) susipažino su Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 8², 9, 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (įstatymo projektas) ir teikia pastabas.

Įstatymo projekto 3 str. yra siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 8² str. 3 d. numatant: „*Cigarečių vienetiniuose pakeliuose ir suktinių tabako stačiakampio gretasienio formos vienetiniuose pakeliuose bendrasis įspėjimas turi būti pateikiamas ant vienetinio pakelio šoninio paviršiaus apatinės dalies, o informacinis pranešimas – ant kito šoninio paviršiaus apatinės dalies. Šių įspėjimų viena kraštinė plotis turi būti ne mažesnis kaip 20 milimetrų*“.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad šiuo pakeitimu siekiama tiesiogiai perkelti Tabako produktų direktyvos 9 str. 3 d. į Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymą.

Atkreiptinas dėmesys, kad minėta Tabako produktų direktyvos nuostata jau 2016 m. birželio 9 d. buvo pilnai perkelta¹ į Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymą. Dėl šios priežasties nėra suprantamas Įstatymo projekto rengėjų tikslas perkelti tas šios direktyvos nuostatas, kurios jau yra perkeltos, ypač atsižvelgiant į tai, kad nėra žinoma, kad tiek Lietuvoje, tiek Europos Sąjungos lygiu būtų nesutarimų dėl šios nuostatos įgyvendinimo ir / ar taikymo.

¹ 2016 m. birželio 9 d. Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo NR. I-1143 1, 2, 4, 4¹, 6, 8, 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁷, 9, 13, 15, 16¹, 16², 17, 17¹, 19, 26 straipsnių, II skyriaus pavadinimo ir antrojo skirsnio, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo Nr. XII-2419

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad tokiu būdu, t. y. teikiant tokį pakeitimą, Įstatymo projekto rengėjai siekia uždrausti plonųjų cigarečių pakelius.

Pažymėtina, kad uždrausti plonųjų cigarečių pakelius ES lygiu nebuvo Tabako produktų direktyvos leidėjo tikslas. Direktyvos 1 straipsnio b punktas numato, kad šios direktyvos tikslas yra ne visapusiškai suvienodinti, o tik „suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius [...] tam tikrus tabako gaminių ženklavimo ir pakuočių aspektus“. Taigi Direktyvos tikslas buvo sureguliuoti tik tam tikrus, o ne visus ženklavimo ir pakuočių aspektus.

Kadangi, kaip jau minėta, Tabako produktų direktyvos nuostatos buvo perkeltos į Lietuvos teisę, jų iš esmės nekeičiant, galiojančio Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo nuostatos turi būti aiškinamos taip pat, kaip ir Direktyvos nuostatos. Direktyva savo ruožtu nenumato jokių tiesioginių reikalavimų, taikomų cigarečių pakelio gyliui ir nesuteikia atskirų įgaliojimų valstybėms narėms reguliuoti pakuotės matmenų. Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, Įstatymo projekte numatytas 8² str. 3 d. pakeitimas, nustatantis minimalų 20 mm pločio reikalavimą, kaip reikalavimą, taikomą pakuotės matmenims, yra laikytinas nesuderinamas su direktyva, kadangi taip direktyva yra aiškinama plačiau, nei numatyta valstybėms narėms suteiktais įgaliojimais.

Pažymėtina, kad nacionaliniu lygmeniu priimti sprendimai Tabako produktų direktyvos atžvilgiu gali ne tik prieštarauti direktyvos siekiams, bet ir pakenkti kitų direktyvos nuostatų vienodam taikymui visose Europos Sąjungos šalyse bei direktyvos vientisumui.

Plonųjų cigarečių pakuotės yra parduodamos daugumoje Europos Sąjungos šalių, įskaitant Austriją, Bulgariją, Kroatiją, Čekiją, Prancūziją, Graikiją, Vengriją, Airiją, Italiją, Lietuvą, Olandiją, Lenkiją, Rumuniją, Slovakiją, Slovėniją, Kiprą ir Jungtinę Karalystę. Kitose šalyse plonųjų cigarečių pakuotės nėra parduodamos dėl komercinių priežasčių.

Tai patvirtina ir faktas, kad kai kurios Europos Sąjungos valstybės narės, tokios kaip Bulgarija, Čekija ir Slovakija, tam, kad būtų aiški teisės aktų leidėjų valia, aiškiai numato, kad 20 mm plotis turi būti skaičiuojamas atsižvelgiant į skaitymo kryptį ir ne į pakelio, bet į pačių įspėjimų matmenis.

Be to, kad kai kurių Europos Sąjungos valstybių narių teisės aktai aiškiai ir nedviprasmiškai numato bendrojo įspėjimo ir pranešimo matmenų skaičiavimo taisyklės. Taigi kitos Europos Sąjungos valstybės narės taip pat neaiškina Direktyvos taip, kad ji draudžia plonųjų cigarečių pakuotes.

Vienintelės šios taisyklės išimtis, t. y. šalys, kuriose plonosiomis cigaretėmis nėra prekiaujama, yra Belgija ir Latvija.

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija **30** metų

A. Vienuolio g. 8, Vilnius
Tel.: 8-5 2431067
sekretoriatas@lpk.lt
www.lpk.lt

Jei Europos Sąjungos teisės aktų leidėjai būtų norėję uždrausti plonųjų cigarečių pakuotes, jie būtų aiškiai, tiesiogiai ir nedviprasmiškai tai uždraudę priimant Tabako produktų direktyvą. Šiuo atveju Įstatymo projekto rengėjų siekis uždrausti plačiai naudojamas pakuotes, kurios nesukelia papildomų grėsmių, susijusių su rūkymo vartojimu, kai draudimai nėra pagrįsti jokiais racionaliais paaiškinimais, yra nepagrįstas ir neproporcingas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, remiantis sisteminiu Tabako produktų direktyvos nuostatų aiškinimu, aiškia Įstatymų leidėjo valia ir kitų valstybių narių praktika yra aišku, jog Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės Įstatymu neturėtų būti draudžiami plonųjų cigarečių pakeliai ir/ar plonosios cigaretės. Taigi LPK nuomone, būtų siūlytina atsisakyti šių Įstatymo projekto nuostatų.

Taip pat atkreipiame Jūsų dėmesį, kad LPK atstovai 2019 m. liepos 10 d. dalyvavo Europos Komisijos atstovybėje Lietuvoje įvykusiame susitikime su Europos Komisijos (EK) Vidaus rinkos direktorato atstovėmis, kurios pasidalino informacija apie Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka. EK pareigūnės atkreipė dėmesį, kad valstybės narės turėtų aktyviau notifikuoti EK savo teisės aktų projektus, siekdamos užtikrinti kuo didesnę nacionalinių iniciatyvų dėl techninių reglamentų rengimo skaidrumą ir išvengti pačio blogiausio scenarijaus nenotifikavimo atveju. Taip pat susitikimo metu, EK atstovės aiškiai įvardino, kad bet kokie siekiami nustatyti reikalavimai, kurių būtina laikytis *de jure ir de facto* parduodant (*in the case of marketing*) yra laikomi techniniu reglamentu ir turi būti notifikotini. Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projektu siūlomi draudimai įrenginiams, skirtiems tabako gaminiams vartoti, yra reikalavimai, kurių būtų būtina laikytis *de jure ir de facto* juos parduodant ir į tai, kad nei 2003/33/EB direktyva, nei 2014/40/EB Tabako produktų direktyva nėra skirtos suderinti reikalavimus įrenginiams, skirtiems tabako gaminiams vartoti. Todėl LPK nuomone, Įstatymo projektas turėtų būti notifikuotas Europos Komisijai.

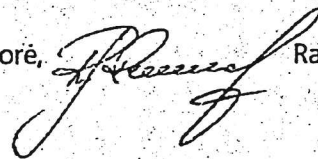
Be to, atsižvelgiant į tai, kad nėra siūloma apibrėžti sąvokos „įrenginiai skirti tabako gaminiams ir su tabako gaminiais susijusiems gaminiams vartoti“ ir nėra teisinio aiškumo, kas tai yra, taip pat į tai, kad šie įrenginiai nepatenka į Tabako produktų direktyvos taikymo sritį, LPK nuomone, būtų siūlytina atsisakyti Įstatymo projekte siūlytų draudimų šiems įrenginiams.

Susipažinus su Sveikatos apsaugos ministerijos Įstatymo projekto teikimu, matoma, kad Ministerija, kaip siūlymų pagrindimą mini PSO Tabako pagrindų konvencijos sekretoriato ekspertų misijos Lietuvoje rekomendacijas, tačiau šios rekomendacijos nėra nei pateikiamos jokiuose su Įstatymo projektu teikiamuose prieduose, nei prieinamos viešai, todėl nėra galimybės su jomis susipažinti. Manome, kad tokie veiksmai gali suteikti pagrindo ir galimybę manipuluoti rekomendacijomis, taip pažeidžiant atviros ir skaidrios teisėkūros, kaip tai numatyta Teisėkūros pagrindų Įstatyme, principus ir neatitinka Vyriausybės programos siekio užtikrinti skaidrius teisėkūros procesus. Todėl prašome Jūsų pavišinti PSO Tabako pagrindų konvencijos sekretoriato ekspertų misijos Lietuvoje rekomendacijas. LPK kyla abejonių, ar Lietuvos Respublikoje užtikrinamos vienodos sąlygos (*level playing field*) jų taikymas ir tinkama vartotojų apsauga. Sveikatos apsaugos ministerijos teikime rašoma, kad Įstatymo projektu siekiama užsitikrinti finansavimą tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių kokybės ir sudėties tyrimams, tačiau nekeičiama galiojanti Įstatymo 25 straipsnio 1 dalis, kuri nustato sąrašą institucijų, kurios vykdo veiklą susijusią su tabako gaminiais, tačiau ne su tabako gaminiais susijusių gaminių (elektroninių cigarečių, jų pildyklių ir rūkomųjų žolinių gaminių), priežiūrą. Dar daugiau, nėra aišku kas vykdo nikotino neturinčių elektroninių cigarečių skysčių kokybės, sudėties ir saugos tyrimus, apsaugant jų vartotojus. Manome, kad panaši pastaba buvo pateikta Teisingumo ministerijos 2018-09-13 rašte. Ne mažiau keista, kad, kaip matyti iš derinimo pažymyje pateikiamos informacijos, Sveikatos apsaugos ministerija nesiūlo nustatyti sudėties ir kokybės reikalavimų nikotino neturinčioms elektroninėms cigaretėms ir jų pildyklėms (skysčiams), kai tuo tarpu viešumoje yra teigiama, kad nepilnamečiai dažnai ir pradeda savo kelią link priklausomybių nuo tokių, nikotino neturinčių produktų, kurių kokybės ir sudėties, saugos reikalavimai pasirodo niekam nerūpi. Taigi siūlome atitinkamai koreguoti Įstatymo 2 straipsnio 8 punktą, 9² straipsnį ir 25 straipsnio 1 dalį.

Pagarbiai

Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento direktorė,

Pavadauojanti vykdomąjį direktorių

Raminta Radavičienė

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2019-11-29 Nr. S. 290

Kopija:

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ
GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 IR
26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO (Reg.Nr.19-14017)**

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau -LPK) susipažino su Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 9, 9², 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau - Įstatymo projektas) ir teikia savo poziciją.

Norėtume atkreipti dėmesį, kad nors teisės aktų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) ir viešai prieinami, tačiau kažkodėl Sveikatos apsaugos ministerija teikdama išvadsams gauti Įstatymo projektą lydraštyje jį adresuoja tik valstybės institucijoms. Norėtume paprašyti, kad asocijuotos verslo struktūros nebūtų ignoruojamos, būtų vykdomas konstruktyvus dialogas bei konsultavimosi procedūra, ir asocijuotos verslo struktūros, vienodai su valstybės institucijomis, sužinotų apie projektų derinimą ir konsultavimosi procedūros pradžią iš gauto lydraščio joms jį adresuojant. Atkreiptinas dėmesys, kad būtent verslo įmonėms teks vadovautis Įstatymo projektu siūlomomis nuostatomis jei įstatymas bus priimtas, o Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės 2019 m. liepos 30 d. pažymoje, siūlant rengėjams grąžinti tobulinti anksčiau pateiktą Įstatymo projektą, be kita ko prašoma įvertinti ir asocijuotų verslo struktūrų pateiktas pastabas. Susidaro įspūdis, kad nenorima, jog verslo organizacijos susipažintų su teikiamu išvadsams gauti Įstatymo projektu, kad joms būtų sudarytos sąlygos teikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme, ir kad jos galėtų įvertinti ar į jų pateiktas pastabas buvo atsižvelgta, o jei ne, tai kodėl.

LPK, susipažinusi su Sveikatos apsaugos ministerijos Įstatymo projekto teikimu konstatuoja, kad vienas iš Įstatymo projekto tikslų yra siekis įgyvendinti PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato ekspertų misijos Lietuvoje rekomendacijas, ir praplėsti su tabako gaminiiais susijusiais gaminiiais ir įrenginiais, skirtais vartoti tabako gaminius ir su tabako gaminiiais susijusius gaminius, draudimais, numatytais Įstatymo 18 straipsnyje (tabako gaminių ir su tabako gaminiiais susijusių gaminių vartojimo skatinimo draudimus).

Norime visų pirma atkreipti dėmesį į tai, kad rekomendacijos (ypač sekretoriato darbuotojų vadinamų ekspertais) nėra privalomas įgyvendinti teisės aktas ar imperatyvus reikalavimas, todėl tai

neturėtų būti vienintelis argumentas pagrindžiantis būtinybę keisti nacionalinius teisės aktus ir paneigiantis suverenią Lietuvos teisę pačiai priimti sprendimus.

Antra, kyla klausimas kiek apskritai, ir kokia apimtimi Lietuvoje yra įgyvendinamos visos kitos PSO rekomendacijos, ne tik tabako, bet ir visose kitose srityse. Galima tik numanyti, kad yra begalė tokių rekomendacijų, dar svarbesnių Lietuvos gerovei, progresui ir geresniam žmonių gyvenimui, kurių dėl skaidrumo trūkumo nei pačių, nei viešos ataskaitos apie jų įgyvendinimą nėra galimybės pamatyti, ir kurios metų metais dūla stalčiuose ir nėra įgyvendinamos. Kaip, beje ir nemažai kitų tarptautinių organizacijų kaip TVF, Pasaulio banko ar Europos Komisijos rekomendacijų.

Trečia, LPK susipažino su minėtų ekspertų rekomendacijomis (https://www.who.int/fctc/implementation/needs/Lithuania_NA_Report.pdf) ir konstatuoja, kad jose rekomenduojama ištaisyti teisinės spragas leidžiančias parduodant cigaretes prekybos vietoje nurodyti daromas kainų paskatas (parduodant dvipakius) ir sugriežtinti elektroninių cigarečių (ENDS/ENNDS) reklamos reguliavimą. Tačiau šiose rekomendacijose nėra jokios rekomendacijos susijusios su įrenginiais, skirtais vartoti tabako ir su tabako gaminiais susijusius gaminius.

Ketvirta, nėra aišku, ką Įstatymo projekto rengėjas vadina įrenginiu, skirtu vartoti tabako ir su tabako gaminiais susijusius gaminius. Nėra aiškos, logiškos, suprantamos, tikslios ir nedviprasmiškos sąvokos. Paliekant galimybę interpretacijoms, programuojamos teisinio ginčo tikimybės, kainuojančios tiek verslui, tiek valstybei didelius pinigus. Pažymėtina, kad ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) yra pasisakęs, jog teisinio saugumo apsaugos principas reikalauja, kad teisės aktai, privatiems asmenims sukeliantys nepalankių pasekmių, būtų aiškūs, tikslūs ir teisės subjektai numatyti jų taikymą¹.

Penkta, kaip konstatuojama Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, vienas iš Įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų valstybės tabako, tabako gaminių ir susijusių gaminių kontrolės politikos principų yra drausti tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių įsigijimo ir (ar) vartojimo skatinimą. Bandytas išplėsti įstatymo taikymą į bet ką tiesiogiai ar netiesiogiai susijusį ar galimai susijusį su tabako ir nikotino gaminių naudojimu, peržengia visas sveiko proto ribas, neatitinka teisėkūros principų ir panašų į piktnaudžiavimą teisėkūros iniciatyvos teise.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **Lietuvos pramonininkų konfederacija nepritaria Įstatymo projekto 10 straipsniu siūlomiems 18 straipsnio pakeitimams** ta apimtimi, kuria jie išplečiami į įrenginius.

Pagarbiai

Vykdomasis direktorius

Ričardas Sartatavičius

Virgilijus Dirma, virgilijus.dirma@lpk.lt, 862500023

¹ Žr. C-347/06 ASM Brescia SpA prieš Comune di Rodengo Saiano

NTGA //

Nacionalinė tabako gamintojų asociacija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Kopija:

Sveikatos apsaugos ministerijai

Originalas paštu siunčiamas nebus

KREIPIMASIS

Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 8², 9, 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 2019 m. liepos 29 d. Vilnius

LR sveikatos apsaugos ministerija parengė ir 2019-07-15 Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikė LR tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 6, 8², 9, 9³, 9¹⁰, 9¹¹, 14¹, 16, 18 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (**Įstatymo projektas**).

Nacionalinė tabako gamintojų asociacija (NTGA) susipažino su parengtu Įstatymo projektu bei jį lydinčiais dokumentais ir, nustatytu terminu, teikia pastabas bei pasiūlymus.

I. DĖL NAUJŲ RIBOJIMŲ ĮSIGALIOJIMO IR PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ

Remiantis pateiktu Įstatymo projektu, nuo 2020-05-01 pradėtų galioti nauji reikalavimai plonų cigarečių pakelių dydžiui.

Įstatymo projekto įsipareigojimai būtų papildomi ne tik šiuo metu vykdomiems, bet ir Įstatyme esantiems ir 2019 bei 2020 m. gegužę įsigaliosiantiems įpareigojimams. 2020 m. iš prekybos turės būti išimamos ir mentolio skonio ar kvapo cigaretės. Visi nurodyti Įstatyme esantys ir per artimiausius metus įsigaliosiantys įpareigojimai bei draudimai ne tik sąlygos didelius tabako rinkoje veikiančių subjektų kaštus, bet ir iš esmės pakeis pačią rinką. Taigi, nėra aišku, kokį poveikį turės jau dabar esantis bei planuojamas teisinis reguliavimas. Dėl šios priežasties skubotas naujų ir nepatikrintų reguliacinių priemonių įvedimas, turintis neigiamas ekonomines pasekmes tabako sektoriui, yra neproporcingas ir nebūtinas.

Jei Įstatymo projektas bus pateiktas Seimui 2019 m. Seimo rudens sesijoje ir bus priimtas iki šių metų galo, verslui pasiruošti ir prisitaikyti naujiems reikalavimams liks mažiau nei pusė metų, o tai yra nepagrįstai trumpas laikotarpis įgyvendinti naujus įstatyminius reikalavimus, kurie, kaip minėta, iš esmės keičia produktą (jo pakuotę).

Reikalavimas per tokį trumpą laiką įgyvendinti esminius pakeitimus yra neproporcingas ir neatitinkantis administracinės naštos mažinimo esminių principų.

II. DĖL NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO

Aiškinamajame rašte nustatyta – priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymo projekto lydraštyje nurodoma, kad Įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Teisėkūros pagrindų įstatymo 15.1 str. nustato, kad **rengiant teisės akto, kuriuo numatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius, taip pat kuriuo iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, projektą, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.** Šio vertinimo išsamumas turi būti proporcingas galimoms numatomo teisinio reguliavimo pasekmėms. 15.2 str. nurodo, kad atliekant numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, nustatomas galimas teigiamas ir neigiamas poveikis to teisinio reguliavimo sričiai, asmenims ar jų grupėms, kuriems bus taikomas numatomas teisinis reguliavimas. Atsižvelgiant į teisės akte numatomo naujo teisinio reguliavimo pobūdį, mastą, turi būti įvertinamas poveikis ekonomikai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisinei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai ir kitoms sritims.

EBPO parengtuose „Pagrindinių reguliavimo kokybės ir veiklos rezultatų principuose“ yra rekomenduojama nuolat, sistemškai vertinti reguliavimo poveikį ir tai, ar išpildomi numatyti tikslai. Labai svarbu, kad vertinimas būtų atliekamas žiūrint ne iš reguliuotojo, bet iš tų, kurie yra reguliuojami, perspektyvos. Tik tokiu būdu valstybė gali suprasti, kokį poveikį piliečiams ar verslui sukelia aptariamas reguliavimas. EBPO teigimu, kiekvienas valstybinis reguliavimas turi turėti savo tikslą. Tad prieš įvedant naują reguliavimą, būtina nuolat atlikti esamo numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą ir įvertinti, ar jis efektyviai padeda pasiekti užsibrėžtą tikslą. Paaškęjus, kad politika – neefektyvi, reguliavimo reikia arba atsisakyti, arba ją keisti. Tačiau ir šiuo atveju privalu atlikti numatomo reguliavimo efektyvumo vertinimą bei įvertinti jį per kaštų ir naudos prizmę, t.y. ar naujas reguliavimas tikrai sukels daugiau teigiamų nei neigiamų pasekmių.

Aiškinamajame rašte nenurodomas dabar galiojančio teisinio reglamentavimo veiksmingumas Įstatymo projekte keliamiems uždaviniams pasiekti. Pažymėtina, kad Aiškinamajame rašte teigiama, kad nurodytas reikalavimas keisti bendrųjų įspėjimų apie žalą sveikatai matmenis tiesiogiai perkeltas iš Tabako produktų direktyvos (9 straipsnio 3 dalis) ir jo atžvilgiu nėra jokio papildomo nacionalinio sugriežtinimo, tačiau niekur nenurodoma, kad dabar galiojantis teisinis reglamentavimas neatitiktų šios direktyvos nuostatų ar kad šios nuostatos būtų interpretuojamos kaip nors kitaip nei to siekė šios direktyvos rengėjai.

III. DĖL PLONŲJŲ CIGAREČIŲ PAKUOČIŲ

Įstatymo projekte siūloma: *“Cigarečių vienetiniuose pakeliuose ir suktinių tabako stačiakampio gretasienio formos vienetiniuose pakeliuose bendrasis įspėjimas turi būti pateikiamas ant vienetinio pakelio šoninio paviršiaus apatinės dalies, o informacinis pranešimas – ant kito šoninio paviršiaus apatinės dalies. Šių įspėjimų viena kraštinė plotis turi būti ne mažesnis kaip 20 milimetrų”*. Manome, kad šiuo pakeitimu būtų siekiama uždrausti plonųjų cigarečių pakuotes.

Įstatymo projekto siūlymas dėl plonųjų cigarečių pakuočių yra nepagrįstas, nes:

- Galiojanti Įstatymo nuostata atitinka Direktyvos nuostatas, kaip tai yra nurodyta 2016-06-09 Įstatymo¹ atitikties lentelėje. Todėl nėra poreikio keisti Direktyvą atitinkančią Įstatymo nuostatą;

¹ 2016 m. birželio 9 d. Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo NR. I-1143 1, 2, 4, 4¹, 6, 8, 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁷, 9, 13, 15, 16¹, 16², 17, 17¹, 19, 26 straipsnių, II skyriaus pavadinimo ir antrojo skirsnio, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo Nr. XII-2419

- Direktyva leidžia naudoti plonųjų cigarečių pakuotes. Direktyva nereguliuoja pakuočių matmenų, išskyrus įspėjimų apie grėsmę sveikatai matmenis. Pakuotės gylio matmenys nėra reglamentuojami;
- Plonųjų cigarečių pakuotės yra parduodamos absoliučiai didžiojoje dalyje ES šalių.

Pirma, nepaisant pirminio ES Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato siekio uždrausti plonųjų cigarečių pakuotes, reiktų įvertinti, kad toks vienareikšmiškas draudimas buvo atmestas teisėkūros proceso metu ir pašalintas iš ES Tarybos bendrojo požiūrio (pozicijos). Toks pašalinimas galutinėje Direktyvos redakcijoje rodo, kad iniciatyva uždrausti plonųjų cigarečių pakuotes nebuvo palaikyta, taigi, Direktyva leidžia naudoti plonųjų cigarečių pakuotes ir Europos Komisija tai papildomai išaiškino susitikimuose su Tabako ekspertų grupe.

Nors 2012 m. Komisijos pasiūlyme iš pradžių buvo numatyta uždrausti visas plonas cigaretes, teisėkūros proceso metu šio ketinimo buvo atsisakyta. Priešingai, tikslas buvo uždrausti konkretaus formato pakuotes („lūpų dažų“ formos pakuotės² ir turinčias mažiau nei 20 cigarečių pakuotes), bet ne visas šiuo metu prieinamas plonas pakuotes. Pvz., 2013-10-08 pranešime spaudai matyti, jog Europos Parlamento nariai vienareikšmiškai nusprendė **nedrausti** plonų cigarečių ir plonų cigarečių pakelių³.

Direktyvos preambulės 25 p. numato, jog nustatyti įspėjimų minimalūs matmenys siekia užtikrinti visų įspėjimų apie galimą žalą sveikatai matomumą ir veiksmingumą.

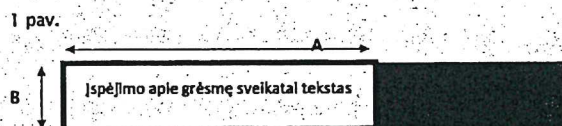
Galiojančio Įstatymo nuostata, kaip ir minėta, atitinka Direktyvos nuostatas. Todėl nėra poreikio keisti Direktyvą atitinkančią Įstatymo nuostatą, vadovaujantis kuria plonųjų cigarečių pakuočių naudojimas yra galimas.

Antra, Direktyva reglamentuoja įspėjimų apie grėsmę sveikatai, o ne pačios pakuotės matmenis. Jos 9.3 str. nėra nustatytas pakuotės paviršiaus plotis – jame nustatytas minimalus įspėjimo apie grėsmę sveikatai plotis.

„Plotis“ neturi būti painiojamas su „aukščiu“. Plotis reiškia atstumą tarp kairiojo ir dešiniojo šoninio paviršiaus kraštų. Kadangi pakuotės turi būti ženklinamos įspėjimais apie grėsmę sveikatai lygiagrečiai šoninio pakuotės krašto, mes paprastai žiūrime į įspėjimą taip, kad galėtume perskaityti tekstą.

Be to, ES Komisijos klausimų ir atsakymų straipsnio paveikslėlyje įspėjimai apie grėsmę sveikatai yra pavaizduoti lygiagrečiai cigarečių pakelio krašto, t. y. pagal įstatymų ir reglamento reikalavimus pateikti įspėjimus dėl grėsmės sveikatai „lygiagrečiai šoninio pakuotės arba išorinės pakuotės krašto“.

Todėl skaitant iš kairės į dešinę, įspėjimo apie grėsmę sveikatai plotis yra atstumas tarp kairiojo ir dešinio įspėjimo apie grėsmę sveikatai krašto (žr. 1 pav., linijos dalis A).

Linijos dalis B (žr. 1 pav.) atitinkamai yra įspėjimo apie grėsmę sveikatai aukštis (kuris sutampa su pakuotės gyliu), o ne „plotis“.

² Žr. <http://astonsofmanchester.co.uk/image/cache/data/Cigarettes/vogue-menthe-900x900.jpg>

³ Žr. <http://www.europarl.europa.eu/news/lt/press-room/20131004IPR21539/ep-siulo-sugrieztinti-reikalavimus-tabako-gaminiams>

NTGA //

Nacionalinė tabako gamintojų asociacija

Be to, svarbu pastebėti, kad bendro įspėjimo matmenys taip pat matuojami skaitymo kryptimi (Direktyvos 1 str. pirmos pastr. e) ir g) II dalis).

Todėl Įstatymo projektu siūlomas pakeitimas tik įneštų neaiškumo dėl pranešimo „pločio“ ir „aukščio“ (kuris sutampa su pakuotės gyliu). Be to, reikalavimai dėl įspėjimo apie grėsmę sveikatai matmenų negali būti aiškinami kaip reikalavimai dėl pakuotės matmenų. Kaip minėta, uždrausti plonųjų cigarečių pakuotes ES lygiu nebuvo ES teisės akto leidėjo tikslas. Dėl šios priežasties Įstatymo projektu siūlomas pakeitimas laikytinas nepagrįstas.

Direktyvos 1.b) str. numato, kad jos tikslas yra ne visapusiškai suvienodinti, o tik „suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius [...] tam tikrus tabako gaminių ženklavimo ir pakuočių aspektus“. Todėl būtų neteisinga teigti, kad ES teisės aktais buvo siekiama palikti pakuotės gylį neregamentuotą. Aiškus ES teisės tikslas buvo sureguliuoti tik tam tikrus, o ne visus aspektus. Jei ES teisės aktų leidėjas būtų norėjęs nustatyti minimalų cigarečių pakuočių gylį, jis tai būtų padaręs aiškiai ir nedviprasmiškai.

Atitinkamos Direktyvos nuostatos buvo tinkamai perkeltos į Lietuvos teisę. Todėl nėra poreikio keisti Direktyvą atitinkančią Įstatymo nuostatą, vadovaujantis kuria plonųjų cigarečių pakuočių naudojimas yra galimas.

Trečia, Direktyva yra ES teisės aktas, todėl jos įgyvendinimas (aiškinimas) kitose ES valstybėse narėse turi būti vykdomas ir suderinamas vienodai.

Kitos ES valstybės narės neaiškina Direktyvos taip, kad ji draudžia plonųjų cigarečių pakuotes, ir ši pakuotė yra parduodama šiose šalyse. Plonųjų cigarečių pakuotės yra parduodamos daugiau nei dviejuose trečdaliuose ES šalių, įskaitant Austriją, Bulgariją, Kroatiją, Čekiją, Prancūziją, Graikiją, Vengriją, Airiją, Italiją, Lietuvą, Olandiją, Lenkiją, Rumuniją, Slovakiją, Slovėniją, Kiprą ir Jungtinę Karalystę. Kitose šalyse plonųjų cigarečių pakuotės nėra parduodamos dėl komercinių (bet ne teisinių) priežasčių, išskyrus žemiau nurodytą išimtį.

Priešingai, ES valstybės narės, tokios kaip Bulgarija, Čekija ir Slovakija, aiškiai numato, kad 20 mm plotis turi būti skaičiuojamas atsižvelgiant į skaitymo kryptį ir ne į pakelio, bet į pačių įspėjimų matmenis.

Visose ES šalyse, kuriose ir buvo / yra parduodami plonųjų cigarečių pakeliai, išskyrus Latviją, jais yra prekiaujama.

Todėl nėra jokios priežasties Įstatymo projektu keisti plonųjų cigarečių pakelius reglamentuojančias nuostatas. Tikėtina, kad šiuo pakeitimu būtų siekiama uždrausti plonųjų cigarečių pakuotes. Dar daugiau, nepagrįsta teigti, kad plonųjų cigarečių pakuočių draudimas paremtas Direktyvos įgyvendinimu.

IV. IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Atkreiptinas dėmesys, kad bet kokie siekiami nustatyti reikalavimai, kurių būtina laikytis *de jure ir de facto* parduodant yra laikomi techniniu reglamentu ir turi būti notifikuotini. NTGA pažymi, kad Įstatymo projektu siūlomi ribojimai dėl plonųjų cigarečių pakelių dydžių, yra reikalavimai, kurių būtų būtina laikytis *de jure ir de facto* juos parduodant. Dėl šios priežasties Įstatymo projektas turėtų būti notifikuotas Europos Komisijai.

NTGA, susipažinusi su Įstatymo projektu, atkreipdama dėmesį į išdėstytus argumentus, prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės atsakyti nepagrįstų ir neproporcingai teises ribojančių siūlymo keisti šiuo metu

NTGA //

Nacionalinė tabako gamintojų asociacija

galiojančią ir Direktyvą atitinkančią įstatymo nuostatą dėl plonųjų cigarečių pakuočių, galimai ateityje siekiant šiuo pakeitimu uždrausti plonųjų cigarečių pakuotes.

PRIDEDAMA:

1. Priedas Nr. 1: Advokatų kontoros Sorainen ir partneriai teisinė pozicija dėl plonųjų cigarečių pakuočių, 8 l.